

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody
Mikołaj Dorożała

DOP-WŚ.055.245.2026.ML
4337890.17738871.14394835
Warszawa, 12-05-2026

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na Pana pismo KRIR/AC/549/ z 21 kwietnia br., w sprawie szkód wyrządzanych przez dzikie ptaki w uprawach rolnych, pragnę przedstawić swoje stanowisko.

Kwestie płoszenia i ewentualnego odstrzału dzikich ptaków są uregulowane w polskim prawie i są zgodne z prawem unijnym, jak był Pan informowany w dotychczasowej korespondencji dotyczącej szkód odzwierzęcych. Wszystkie gatunki ptaków spotykane w Polsce, są chronione na mocy prawa UE, ponieważ wymienione są w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywie Ptasiej).

Konsekwentnie, wszystkie gatunki ptaków występujące naturalnie na terenie Polski są objęte ochroną również w prawie krajowym. Podstawę prawną stanowią dwa rozporządzenia:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380), obejmujące większość gatunków ptaków, oraz
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych ((Dz.U. z 2023 r. poz. 2454, z późn. zm.), obejmujące łowne gatunki ptaków.

Objęcie ochroną gatunkową oznacza, że w stosunku do przedstawicieli gatunków objętych tą ochroną mogą obowiązywać zakazy określone w art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), które precyzyjnie są wskazane w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Wymienić tu należy m.in. zakaz umyślnego zabijania, zakaz umyślnego okaleczania lub chwytania, zakaz umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień oraz zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych ptaków.

Zgodnie z art. 56 ust. 2 w związku z art. 52 ust. 1 pkt 13 ustawy o ochronie przyrody, organem właściwym do wydania ewentualnego zezwolenia na umyślne płoszenie lub niepokojenie w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

młodych ptaków gatunków objętych ochroną, poza obszarem parku narodowego, jest regionalny dyrektor ochrony środowiska właściwy ze względu na miejsce wykonania danych czynności.

Należy przy tym zauważyć, że pod pojęciem umyślnego płoszenia lub niepokojenia rozumiane jest stosowanie w stosunku do okazów gatunków objętych ochroną m.in. metod akustycznych (np. urządzenia biosoniczne emitujące głosy ptaków drapieżnych, urządzenia hukowe, petardy, płoszenie przy pomocy broni palnej), metod świetlnych (np. płoszenie przy pomocy lasera) czy też metody sokolniczej (płoszenie przy pomocy ułożonych ptaków drapieżnych).

Metody płoszenia lub niepokojenia dopuszczone do stosowania, niewymagające zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska to tzw. metody pasywne. Do tych metod można zaliczyć np. ustawianie klekoczących na wietrze metalowych puszek, migoczących pasków folii, atrap ptaków drapieżnych, strachów na wróble.

Istotnie, jak zauważa Pan w swoim piśmie, zezwoleń tych nie da się uzyskać w sposób nagły i natychmiastowy. Zwracam jednak uwagę na możliwość wcześniejszego wystąpienia o ww. zezwolenie, szczególnie w rejonach, gdzie sytuacje żerowania ptaków na polach zdarzają się często i powtarzają się w kolejnych latach.

Zagadnienie szkód wyrządzanych przez dziko występujące gatunki ptaków w uprawach rolnych jest znane organom ochrony przyrody w Polsce. Jak wielokrotnie wskazywano z uwagi na specyfikę wyrządzanych szkód przez ptaki, szacowanie szkód nie jest możliwe, w sposób jak ma to miejsce w przypadku gatunków chronionych (wilk, ryś, żubr, bóbr europejski, niedźwiedź brunatny) i łownych (łoś, jeleń, sarna, dzik, daniel) za które przysługują odszkodowania. Nie jest tym samym możliwe, zastosowanie tego samego systemu wypłat odszkodowań co do innych gatunków.

W tym miejscu warto również podkreślić, że w orzeczeniu z 21 lipca 2014 r. sygn. akt K 36/13 Trybunał Konstytucyjny opowiedział się przeciwko całkowitej automatyzacji refundacji szkód, zwracając uwagę, że działania odszkodowawcze Skarbu Państwa winny być powiązane z oceną działań prewencyjnych podejmowanych przez właścicieli i posiadaczy mienia, w którym zaistniała szkoda. Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę na fakt, że działania zapobiegawcze „pozwalają z jednej strony na ochronę zagrożonych gatunków, które mogą swobodnie występować w formie dziko żyjącej, z drugiej zaś zapobiegają powstawaniu szkód w gospodarce człowieka lub je minimalizują”.

Z wyrazami szacunku

Mikołaj Dorożała
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.